

УКРАЇНА

(19) UA (11) 31317 (13) U
(51) МПК (2006)
A23F 3/00МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІОПИС
ДО ПАТЕНТУ
НА КОРИСНУ МОДЕЛЬвидається під
відповідальність
власника
патенту

(54) АРОМАТИЧНИЙ ФІТОЧАЙ "АРОМАТНИЙ"

1

2

(21) u200704470

(22) 23.04.2007

(24) 10.04.2008

(46) 10.04.2008, Бюл. № 7, 2008 р.

(72) КОРМОШ СВІТЛАНА МИХАЙЛІВНА, UA,
ФАНДАЛЮК АЛЛА ВОЛОДИМИРІВНА, UA, БАЛЯН
АНУШ ВАЛЕРІЙВНА, UA, МОЙСЕЄНКО ВІКТОР
СЕМЕНОВИЧ, UA(73) ЗАКАРПАТСЬКИЙ ІНСТИТУТ
АГРОПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА
УКРАЇНСЬКОЇ АКАДЕМІЇ АГРАРНИХ НАУК, UA(57) Ароматний фіточай, що включає мелісу та
м'яту, який відрізняється тим, що додаткововключає лофант ганусовий, гісоп лікарський та
лаванду колоскову при такому відсотковому
співвідношенні: %

меліса лікарська	10-15
гісоп лікарський	30-35
лофант ганусовий	20-25
м'ята перцева	10-15
лаванда колоскова	20-25

або у масовому співвідношенні компонентів –
меліса лікарська : гісоп лікарський : лофант
ганусовий : м'ята перцева : лаванда колоскова, як
1:3:2:1:2.

Корисна модель відноситься до галузі
рослинництва, а саме до підбору та складання
травосумішок, які можуть використовуватись як
самостійні напої або ароматичні добавки до
низькосортних видів чорного і зеленого чаїв.

З літературних джерел відоме застосування
мають рецепти трав'яних чаїв з використанням
однієї рослини: майорану, або монарди, ромашки,
звіробою, материнки, полину, жасмину та інших в
основному дикорослих лікарських рослин
[Машанов В.И., Покровский А.А. Пряно-
ароматические растения: М.: Агропромиздат,
1991. - с.61, 66; Травник. Рецепты народной
медицины]. / Сост. Воробьев В. - Х.: ЧП
«Свитовид», 2002. – с.112,147,151].

В основному ці фіточаї застосовуються як
лікувальні і вагова частка визначена в окремо
взятому випадку, або зовсім не визначена.

У дикорослих лікарських рослинах значно
важче контролювати кількісний і якісний склад,
що не завжди є збалансованим у травосумішах і цей
факт необхідно додатково враховувати [Атлас
лекарственных растений СССР. - М.: 1962г. - 250с;
Гурова А.Д. Лекарственные растения СССР и их
применение. - М.: 1974г. - 207с].

Близькими до корисної моделі, що
заявляється, є чаї, які складаються із зеленої
надземної маси трав в різних композиціях.
Прикладом можуть слугувати такі композиції: чай
чорний або зелений з додаванням м'яти, меліси;

або материнки, жасмину; або полину,
змієголовника, чебреця та інших рослин.
Ароматизують чаї витяжками, настоями та
екстрактами цих рослин, враховуючи здатність
чорного чаю поглинати різні аромати [Харчова
промисловість №8, 1991; с.59-60; Харчова і
переробна промисловість №10, 1999, с.29;
Харчова і переробна промисловість, № 7, 2000;
с.16].

Подібними до корисної моделі, що
заявляється є фіточаї (травосуміші), до складу
яких входять сухі подрібнені трави та плоди, а
саме: плоди кмину, кропу, коріандру, фенхелю та
трав чебрецю, меліси, м'яти котячої, пустирнику,
полину, кульбаби, васильків [Тихоненко М.Н.
Использование ароматических трав при
изготовлении травяных чаев. - Симферополь.
1994. - с.37-38], або чай чорний байховий або
зелений з додаванням трав майорану, васильків,
котячої м'яти, гравілату, м'яти перцевої, меліси,
чаберу, полину [Рыбак Г.М. та др. Пряности. К.,
1995.с. 167-169; Горбань А.Т., Горлачева С.С.,
Кривуненко В.П. Лекарственные растения: вековой
опыт изучения и возделывания - Полтова:
Верста 2004. - 206 с.] відомих фіточаїв є те, що
кількість компонентів обмежується однією травою,
або в фітозбір включають необмежену кількість
трав і невизначеної кількісної вагової частини цих
компонентів в травосумішах.

(13) U
(11) 31317
(19) UA

Основна складова частина цих сумішей є дикорослою рослинною сировиною, що не дає сталості хімічного складу, а компоненти змінюються згідно з наявними травами. У дикорослих рослин неможливо точно встановити кількісний і якісний хімічний склад, тому що він значно варіює і залежить від ряду факторів. Тому компоненти, що застосовуються в травосумішах, не дають можливості забезпечити універсального застосування і збалансувати дію біологічно активних речовин, і ці суміші можуть бути використані тільки як лікувальні.

В основі корисної моделі, що заявляється лежить підбір складових, які б гармонійно поєднували склад та аромат, а також забезпечували позитивний вплив на організм людини. Рослини, які входять до ароматичного фіточаю "Ароматний", включають такі хімічні сполуки: меліса лікарська - витраль (60%), каротин (7мг%), вітамін С (150мг%); гісоп лікарський - урсулова і оманова кислоти, дубильні речовини, флавоноїди, ісопін і діосмін, три терпенові сполуки; лофант ганусовий - метилхавінол (70%), мікро- і мікроелементи (магній, кальцій, фосфор, мідь, залізо, бор, цинк та ін.), флавоноїди; м'ята перцева - ментол (60-70%), вільні кислоти, 3,5,12% дубильні речовини, гіркота, нікотинова та кавова кислоти, каротиноїди і лаванда колоскова - дубильні речовини, органічні кислоти, кумарини та гіркий смак. Поєднання у фіточаї "Ароматний" пряно-смакових рослин у співвідношенні: меліси 10-15%, м'яти 10-45%, гісопу лікарського 30-35%, лофанту ганусового 20-25% та лаванди колоскової 20-25%, дає можливість збалансувати кількісно і якісно біологічно активні речовини таким чином, що фітозбір слугує джерелом необхідних та

незамінних для організму сполук, а також позитивно впливає на всі системи організму, тобто позитивно діють на нервову, серцево-судинно, травну системи, а особливою властивістю є очищення організму та зміцнення імунної системи.

У корисній моделі, що заявляється, використанні нові перспективні пряно-смакові рослини, які введенні в культуру (гісоп лікарський, лофант ганусовий, лаванда) та інші інтродуковані рослини (меліса, м'ята) і визначена їх вагова частина у суміші (3:2:2:1:1). Сушіння трав у природних умовах та подрібнення дає можливість зберегти діючі речовини (вітаміни, каротин, мікро- і мікроелементи, органічні кислоти, мінеральні солі та ін.). При цьому ефірні олії зберігаються оптимально, що підсилює дію фітозбору.

На відміну від дикорослої сировини в інтродукованих рослинах кількісний і якісний хімічний склад стабільний. Настій цих трав дає змогу більш повно досягти збалансованості біологічно активних речовин у фіточаї і гармонійно поєднує аромат і смак, даючи можливість застосувати фітозбір як ароматизатор та для покращення смакових якостей низькосортних видів чорного, зеленого чаїв і як фітозбір самостійного призначення (вітамінізований, тонізуючий і загальнозміцнюючий). Фіточай "Ароматний" був запропонований для оздоровчо-лікувального закладу "Перлина Карпат" Закарпатської області. Напій застосовували протягом тривалого часу (протягом трьох років). Спостереження за відвідувачами показали, що вживання напою покращує загальний стан людини. Покращується обмін речовин, зміцнюється імунна система, нормалізується сон і зникає знервованість у пацієнтів.